

ситуацій, моделювання фрагментів уроків і виховних заходів, ділові ігри, тренінги, інтерактивні форми соціально-педагогічної взаємодії, медіа-технології та ін.

Таким чином, професійне самовдосконалення майбутніх учителів початкової школи забезпечується шляхом наповнення соціально-педагогічним змістом методичного інструментарію їх підготовки; посилення соціально-комунікативного й морально-естетичного компонента готовності та системи практичного використання набутих знань і умінь у процесі педагогічної практики в школі, оптимізація яких забезпечує формування позитивної динаміки професійно-педагогічного самовдосконалення та підвищення фахового рівня майбутніх учителів у соціально-педагогічному аспекті.

Список використаних джерел

1. Безпалько О. В. Соціальне середовище / О. В. Безпалько // Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. – 2-е видання / за заг. ред. проф. І. Д. Звереві. – Київ, Сімферополь : Універсум, 2013. – С. 94–95.
2. Бондар В. І. Теоретико-методологічні та технологічні основи модернізації системи підготовки вчителя / В. І. Бондар // Педагогічна і психологічна науки в Україні : зб. наук. праць : в 5 т. – Т. 1. : Загальна педагогіка і філософія освіти. – К. : Педагогічна думка, 2012. – С. 291–302.
3. Будник О. Б. Методологічний аспект соціально-педагогічної діяльності / О. Будник // Теорія і практика управління соціальними системами : щоквартальний науково-практичний журнал. – Харків: НТУ «ХПІ», 2013. – № 4. – С. 72–82.

ГЕРЦОВСЬКА Н.О.

КРУЛКОВСЬКА В.С.

Мукачівський державний університет, Україна

ВИВЧЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ ЗАСОБІВ СЛОВОТВОРУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ

Поповнення словникового складу будь-якої мови відображає не тільки загальний прогрес зроблений людством, але також тенденції розвитку науки і культури та особливості стилю життя того чи іншого мовного суспільства. Поповнення лексичного складу мови, як відомо, здійснюється за допомогою запозичення лексичних одиниць з інших мов та за рахунок розширення об'єму значень вже існуючих слів. Однак «самим яскравим та визначаючим процесом у розвитку лексики виступає постійне та інтенсивне збагачення її за рахунок нових, раніше не відомих слів» [3, с. 84].

Формування мовної особистості учня – це процес формування відповідних вмінь та навичок, які необхідні для володіння цією мовою. Серед таких вмінь є розуміння способів утворення слів в англійській мові, що є важливим моментом для правильного їх вживання.

Існують різноманітні класифікації словотворчих способів. Усі ці класифікації носять взаємодоповнюючий характер та відрізняються поглядами лише на деякі

аспекти словотворчих відносин. Відносно кількості способів словотворення існують різні погляди. Ці розходження пояснюються тим, що різні способи змінюють свою активність та на довгий час можуть виявитися більш-менш продуктивними або взагалі завмирати. Згідно з Ю.А Жлуктенко найбільш продуктивними способами на сьогодні є афіксація (модель «основа + афікс»), словоскладання (модель "основа + основа"), конверсія (модель V > N или N > V), реверсія (модель "основа + квазі-афікс"), словозлиття (про модель можна говорити умовно, як про зєднання фрагментів основ) та скорочення. Інші другорядні та непродуктивні способи: чергування (*feed – food*), подвоєння (*murmur*), а також не модельовані способи – ономатопія (*cuckoo, splash*) та римований повтор (*tip-top*).

Одним з традиційних шляхів поповнення словникового складу є афіксація – «утворення слів за допомогою додання до основи слова словотвірних елементів – афіксів» [3, с. 86]. Залежно від місця розташування у слові розрізняють префіксацію (*agree – disagree*) та суфіксацію (*luck – lucky*).

Префіксація, як словотвір, полягає в модифікації особи, до якої префікс приєднується. «Префіксами називають словотворчі морфеми, що передують кореню та змінюють лексичне значення слова, але у більшості випадків вони не впливають на його належність до будь-якого лексико-граматичного класу». [3, с. 91]. Оскільки префікс рідко змінює граматичний характер слова, тому і просто слово, і його префікс – дериватив у більшості випадків належить до однієї частини мови, наприклад *abuse – dis-abuse, approve – dis-approve, believe – dis-believe, close – dis-close*. Префікси розрізняються за своїм походженням: вони можуть походити із власної мови або бути іншомовними. Власні англійські префікси походять від окремих слів. Таких префіксів небагато – *a-, un-, be-, fore-, mid-, over-, with-, out-, up-, under-, in-*. Префікс *mis-* змішаного типу (нім. *mis*, лат. *minus*, фр. *me, mes*); *dis-, in-, non-, con-, re-* і безліч інших – запозичені з латинської та французької мов [1].

Аналіз суфіксальних утворень дозволяє стверджувати, що словотвірний суфікс в англійській мові – це такий елемент, котрий, приєднуючись до основи, виконує одну з наступних функцій: 1) переводить вихідну основу в іншу частину мови; 2) переводить вихідну основу в інший лексико-граматичний розряд; 3) надає вихідній основі інше конотативне значення; 4) змінює іменник, що означає чоловічий рід, в іменник, що означає жіночий рід. Якщо виділена у слові морфема не виконує жодної з цих функцій, вона не є словотвірним суфіксом [4, с. 44].

Менш розвиненим ніж морфологічний, але вельми продуктивним в сучасній англійській мові є спосіб морфолого-синтаксичний, тобто словотворення без зміни основної форми вихідного слова або конверсія, при якому завжди мають місце як нова синтаксична сполучуваність, так і нова морфологічна характеристика, оскільки нове слово належить до іншої частини мови, ніж початкове (напр.: *He papered, carpeted, mirrored and curtained his room*).

Словоскладання є основним напрямком розвитку словникового складу мови, оскільки саме в галузі словоскладання особливо наочно виступають закони розвитку мови. Серед усіх способів словотворення словоскладання – найпродуктивніший. За його допомогою було побудовано майже 40% усіх лексичних неологізмів [2].

Скороченням (shortening words, abbreviation) називається морфологічне словотворення, при якому деяка частина звукового складу початкового слова опускається. Цей спосіб одержав особливу продуктивність у наш час.

Список використаних джерел

1. Adams V. Introduction into English Word-Formation / V. Adams. London, 1983. – 218 p.
2. Antrushina G.B. English Lexicology / G. B. Antrushina, O. V. Afanasieva, N. N. Morozova. – Moscow, 1999. – 148 p.
3. Жлуктенко Ю. А. Номинативные аспекты словосочетания / Ю. А. Жлуктенко // Проблемы варьирования языковых единиц. – К.: УМК ВО, 1990. – С. 84–93.
4. Силин В. Л. Структура и семантика слов: учеб. пособ. / В. Л. Силин. – Днепропетровск: ДГУ, 1989. – 68 с.

ГОЛЯНИЧ А. І.

ФЕНЧАК Л. М.

Мукачівський державний університет, Україна

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Якість освіти – це якість не лише кінцевих результатів (оцінки, рівня зрізів знань, умінь тощо), але і всіх процесів, що впливають на остаточний результат [1]. Щоб бути ефективним, управління якістю початкової освіти має стати системою, що поєднує усі види контролю і оцінювання, упорядковує об'єкти, процедури й інформацію у часі і просторі, передбачає види, форми, критерії оброблення даних та їх подальше використання з метою впливу на якість початкової освіти на різних рівнях управління. За цією умовою можна буде відстежувати рівень реалізації цілей початкової освіти, у тому числі тих, які визначають особистісний розвиток дітей, їх здоров'я, помітити найважливіші зміни у її якості й здійснити відповідні кроки як для корекції стану «Питання управління якістю освіти є предметом дослідження багатьох вчених: О. Ануфрієвої, М. Поташника, В. Лазарева, О. Моїсеєва, Д. Матроса, В. Панасюка та ін.

Найґрунтовніше визначення якості освіти як наукового терміна надане Т. Лукіною. Якість освіти визначається збалансованою відповідністю певного освітнього рівня до численних потреб, цілей, умов затверджених освітніми нормами і стандартами, які встановлюються для виявлення причин порушення цієї відповідності та управління процесом поліпшення встановлення якості» [2].

«Управління якістю освітнього процесу – це цілеспрямований, скоординований процес як на даний процес в цілому, так і на його основні елементи з метою досягнення найбільшої відповідальності параметрів його функціонування і результатів вимогам, нормам та стандартам» [2].

Науковці-педагоги виокремила такі чинники якості освіти:

1. Забезпечення реальної доступності і обов'язковості масової початкової освіти для всіх дітей молодшого шкільного віку, незалежно від місця проживання, етнічного походження і матеріального становища батьків.
2. Як найповніше використання досягнень шкільного періоду дитинства.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>